

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

• 6410212- ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΤΙΚΗ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	6410212	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ', Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μετάφραση και Σημειωτική		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου (ΜΕΕ)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	–		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική και Γαλλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/FRL632/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται να είναι σε θέση: • να γνωρίζουν με τις βασικές θεωρητικές αρχές της Σημειωτικής • να έχουν καλή εποπτεία των Σχολών και των κύριων εκπροσώπων της Σημειωτικής • να έχουν κατανοήσει τη σχετική ορολογία • να έχουν ασκηθεί στην εφαρμογή της σημειωτικής προσέγγισης στη μετάφραση.
Γενικές Ικανότητες
1. Αυτόνομη Εργασία 2. Ομαδική Εργασία 3. Ανάλυση, σύνθεση, παραγωγή και άσκηση κριτικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποσκοπεί στην παρουσίαση των βασικών θεωρητικών αρχών της Σημειωτικής και την εφαρμογή τους στη μετάφραση, με έμφαση στη διαγλωσσική και τη διασημειωτική μετάφραση ως σημαντικές προσεγγίσεις για την κατανόηση της σύγχρονης πολιτισμικής επικοινωνίας. Μετά από την παρουσίαση της πορείας δόμησης των σημειωτικών θεωριών και την εξοικείωση με τις βασικές σημειωτικές έννοιες στη μετάφραση (Peirce, Lotman, κ.ά.), οι φοιτητές/φοιτήτριες θα εμβαθύνουν στο πεδίο της σημειωτικής προσέγγισης της διαγλωσσικής μετάφρασης μέσω σχετικών εφαρμογών. Πιο συγκεκριμένα, θα ασκηθούν στον εντοπισμό και τη διαγλωσσική μετάφραση των συνδηλώσεων (Barthes) και των σημασιολογικών ισοτοπιών (Greimas), θα προσεγγίσουν την έννοια της διακειμενικότητας, θα επικεντρωθούν στον προσδιορισμό των εκάστοτε σημειωτικών κριτηρίων ισοδυναμίας κ.ά. Στο μάθημα θα γίνουν επίσης αναφορές και εφαρμογές στη διασημειωτική μετάφραση και στην περίπτωση των

εικονικών ισοτοπιών, μέσω παραδειγμάτων μετάφρασης πολυσημειωτικών και πολυτροπικών κειμένων.

Πλάνο των 13 συνεδριών του μαθήματος:

1. Εισαγωγή στη Σημειωτική/Σημειολογία (Peirce/Saussure). Σχολές και εκπρόσωποι, η Σημειωτική στην Ελλάδα. Βασικές έννοιες Σημειωτικής.
2. Η Σημειωτική στη μετάφραση. Βασικές έννοιες και θεωρητικές αρχές (Lotman, Barthes).
3. Η Σημειωτική στη διαγλωσσική μετάφραση: Η μετάφραση των συνδηλώσεων (Barthes).
4. Η Σημειωτική στη διαγλωσσική μετάφραση: Οι σημασιολογικές ισοτοπίες (Greimas).
5. Η διαγλωσσική μετάφραση ως (ανα)δημιουργία και ο ρόλος του μεταφραστή.
6. Η διακειμενικότητα.
7. Η διασημειωτική μετάφραση κατά Jakobson.
8. Η διασημειωτική μετάφραση στην κατανόηση της σύγχρονης πολιτισμικής επικοινωνίας.
9. Μεταφορά, διάφραση, μεταστοιχείωση.
10. Η έννοια της πολυτροπικότητας στο θέατρο.
11. Προσαρμογή/διασκευή: Από τη λογοτεχνία στο θέατρο.
12. Προσαρμογή/διασκευή: Από τη λογοτεχνία στον κινηματογράφο.
13. Η διαεικονικότητα.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	- Ηλεκτρονικές πηγές θεωρητικών προσεγγίσεων, χρήση ηλεκτρονικών λεξικών - Παρουσιάσεις - διδασκαλία με προβολή διαφανειών (PowerPoint) - Θεωρητικό υλικό και εφαρμογές (ασκήσεις μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class του ΕΚΠΑ). - Επικοινωνία με τους φοιτητές (e-mail, e-class)	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	29
	Διαδραστική διδασκαλία	10
	Προετοιμασία εργασιών	30
	Εκπόνηση εργασιών	30
	Αυτοτελής μελέτη	21
	Συνεργασία	5
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	-Γλώσσα αξιολόγησης: Γαλλική και Ελληνική -Μέθοδοι αξιολόγησης: Το μάθημα εξετάζεται με συνεχή αξιολόγηση και γραπτή εξέταση ή γραπτή εργασία στο τέλος του εξαμήνου. Στον τελικό βαθμό συνυπολογίζονται η συμμετοχή των φοιτητών/τριών στις δραστηριότητες στην τάξη, η εκπόνηση εργασιών και ασκήσεων, τόσο ομαδικών όσο και ατομικών.	

	Τα κριτήρια αξιολόγησης παρουσιάζονται και αναλύονται στους φοιτητές κατά την έναρξη του εξαμήνου.
--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κουρδής, Ευάγγελος (2020). *Σημειωτική και μετάφραση: από τη σημείωση στη διασημειωτικότητα*. Αθήνα: Ινστιτούτο του Βιβλίου- Καρδαμίτσα.

Λαγοπουλος, Αλέξανδρος-Φαίδων & Κάριν Boklund-Λαγοπουλου (2016). *Θεωρία σημειωτικής: Η παράδοση του Ferdinand de Saussure*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

Ballard, Michel (2003). Aspects sémiotiques de la connotation en traduction. In A. Remael - K. Pelsmaekers (eds.), *Configurations of culture. Essays in honour of Michael Windross*, Antwerpen: Garant Vitgeres NV, 21-29.

Barthes, Roland (1957). *Mythologies*. Paris: Seuil.

– (1964). *Eléments de Sémiologie*. Communications 4: 91-135.

Danesi, Marcel (2000). *Encyclopedic Dictionary of Semiotics, Media, and Communications*. Toronto: University of Toronto Press.

Eco, Umberto (1994). *Θεωρία σημειωτικής*. Αθήνα: Γνώση [Eco, Umberto (1976). *A Theory of Semiotics*. Indiana University Press].

– (2003). *Εμπειρίες μετάφρασης. Λέγοντας σχεδόν το ίδιο*. Αθήνα: Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα [Eco, Umberto (2006). *Dire presque la même chose. Expériences de traduction*. Paris: Grasset].

Fabbri, Paolo (2008). *Le tournant sémiotique*. Paris: Lavoisier.

Greimas, Algirdas.-Julien & Joseph Courtes (1993). *Sémiotique. Dictionnaire raisonné de la théorie du langage*. Hachette: Paris.

Jakobson, Roman (1963). *Essais de linguistique générale. Les fondations du langage*. Paris: Minuit.

Lotman, Juri (2004 [1992]). *Culture and explosion*. Berlin & New York: Mouton de Gruyter. 18.

– (2013). *The Unpredictable Workings of Culture*. Tallinn: Tallinn University Press.

Torop, Peeter (2002). Translation as translating as culture. *Sign Systems Studies*, 30(2): 593-605.

Torop, Peeter (2003). Intersemiosis and Intersemiotic Translation. In S. Petrilli (ed.) *Translation Translation*. Amsterdam, New York: Rodopi, 271-282.

Venuti, Lawrence (2006). Traduction, intertextualité, interprétation. *Palimpsestes* 18 <https://bit.ly/3dLiIZl>